

Tabela 2
Procentowy udział loszek oprosionych w poszczególnych przedziałach wiekowych

Rok	Wiek pierwszego oprosienia, dni						
	260-280 %	281-300 %	301-320 %	321-340 %	341-360 %	361-380 %	381-500 %
	wielka biała polska						
1994	—	4,4	9,4	12,9	20,7	14,7	37,6
1995	1,1	3,2	21,6	22,2	17,8	12,2	21,9
1996	—	5,3	17,2	25,6	17,9	15,4	18,8
1997	0,9	6,9	20,0	33,3	22,1	8,3	8,6
1998	0,6	4,5	21,4	24,0	21,0	10,2	18,3
	polska biała zwistoucha						
1994	0,6	4,2	10,6	24,6	19,1	13,3	27,6
1995	—	4,2	10,8	24,1	24,1	14,6	22,3
1996	0,6	2,8	16,8	26,4	19,6	14,8	19,0
1997	1,8	10,0	23,3	21,9	19,4	9,6	13,9
1998	1,7	13,0	17,4	29,7	19,0	7,8	11,5
	puławska						
1994	1,0	2,0	13,0	19,0	32,0	17,0	16,0
1995	—	3,4	27,3	22,7	19,3	9,1	18,2
1996	—	5,9	25,5	25,5	7,8	17,6	17,7
1997	—	1,7	28,3	36,7	20,0	6,7	6,7
1998	1,3	9,3	20,7	14,7	22,0	12,7	19,3
	pietrain						
1994	—	2,9	5,7	5,7	17,1	17,1	51,4
1995	—	—	—	—	—	—	—
1996	—	—	7,1	—	—	14,3	78,6
1997	—	7,1	7,1	14,3	25,0	21,4	25,0
1998	—	—	—	—	20,7	20,7	58,4

gólnie przyjętym zaleceniom zootechnicznym, tzn. kryto je po raz pierwszy w wieku 7-9 miesięcy. Najstarsze w dniu pierwszego oprosienia były loszki rasy w.b.p. w roku sprawozdawczym 1994 – 371 dni. Znaczny spadek (średnio o 33 dni) nastąpił w roku 1997, kiedy to po raz pierwszy loszki tej rasy wyprosiły się w wieku 338 dni. W następnym roku nastąpił wzrost średniego wieku oprosienia, niemniej jednak w porównaniu z danymi krajowymi dla tej populacji, które podaje Orzechowska [10], był on niższy o 10 dni.

Sukcesywne obniżanie wieku pierwszego oprosienia w latach 1994-1998 nastąpiło u loszek rasy p.b.z. Najmniejsze wartości cechy odnotowano w 1998 roku i była ona niższa o 21 dni w stosunku do roku 1994. W porównaniu ze średnimi krajowymi loszki rasy p.b.z. hodowane w rejonie lubelskim wykazały się o 9 dni niższym wiekiem pierwszego oprosienia [10]. Obniżenie wartości cechy w korzystnym kierunku nastąpiło również u loszek rasy puławskiej. Najniższy wiek uzyskały loszki tej rasy w roku 1997 – średnio 336 dni. W następnym roku nastąpił wzrost do 348 dni.

Stosunkowo najwyższymi wskaźnikami analizowanej cechy charakteryzowały się loszki rasy pietrain, u których wiek pierwszego oprosienia wahał się od 362 do 414 dni. W roku 1998 wynosił średnio 399 dni i przewyższał średnią krajową dla tej rasy o około 20 dni [10].

Procentowy udział loszek oprosionych w poszczególnych przedziałach wiekowych przedstawiono w tabeli 2. Zawarte w niej wyniki wskazują, że w 1994 r. najwięcej loszek rasy w.b.p. oprosiło się po raz pierwszy w wieku 381-500 dni – powyżej 37%. W kolejnych dwu latach (1995-1996) najwięcej loszek oprosiło się w przedziale wiekowym 321-340 dni, bo aż jedna czwarta. Najkorzystniej z analizowanych lat przedstawia się rok 1997, kiedy to ponad 75% loszek dało swe pierwsze mioty w wieku od 301 do 360 dni. W następnym, 1998 roku zwiększył się o 10% odsetek loch oprosionych w przedziale wiekowym 381-500 dni, co oznacza, że loszki te musiały być kryte zbyt późno, bo w wieku powyżej 9 miesięcy.

Zauważyć można wyraźną tendencję zmieszania się procentu oprosionych loszek rasy p.b.z. w wieku powyżej 360

dni. W ostatnich latach znaczna większość pierwiastek (około 78%) oprosiła się w wieku 280-360 dni.

Dla loszek rasy puławskiej najkorzystniejszy rozkład wiekowy oprosień przypadł na rok 1997, kiedy to 85% pierwiastek dało swoje pierwsze mioty w wieku 301-360 dni.

Rasa pietrain należy do ras później dojrzewających, dlatego też znaczna większość loszek dała swoje pierwsze mioty w wieku powyżej jednego roku.

Reasumując należy podkreślić, że średni wiek pierwszego oprosienia loszek hodowanych w rejonie lubelskim w analizowanym okresie ulegał znacznym wahaniom. Loszki rasy w.b.p. i p.b.z. charakteryzowały się niższym wiekiem w dniu pierwszego oprosienia, o około 10 dni w porównaniu ze średnimi krajowymi dla tych ras. Zbyt późny okazał się wiek pierwszego oprosienia loszek rasy pietrain, przewyższając średnią krajową o około 20 dni; odsetek

loch dających swój pierwszy miot w wieku powyżej 380 dni sięgał powyżej 50. Istnieje duża rezerwa w poprawie intensywności użytkowania loch poprzez wcześniejsze uzyskiwanie pierwszego miotu, co powinni wykorzystać hodowcy do obniżenia kosztów utrzymania stada.

Literatura: 1. Brooks P.H., Smith A.A.: *Livest. Prod. Sci.* 7, 1980; 2. Głód W., Kaczmarczyk J.: *Rozród i unasiennianie trzody chlewnej*. Warszawa, 1982; 3. Grudniewska B.: *Hodowla i użytkowanie świń*. ART Olsztyn, 1998; 4. Jonhson R.K.: *Nat. Hog Farmer* 6, 1988; 5. Kondracki S.: *Trzoda Chlewna* 10, 1999; 6. Kotowski K.: *Trzoda Chlewna* 10, 1999; 7. Klocek C.: *Trzoda Chlewna* 8-9, 1998; 8. Lecyk K.: *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio EE*, 1983; 9. Michalski Z., Kamyczek M.: *Zeszyty Problemowe Postępów Nauk Rolniczych*, z. 335, 1988; 10. Orzechowska B.: *Trzoda Chlewna* 9, 2000; 11. Ratajszczak M., Kujawiak R., Zwierzyński E.: *Zeszyty Problemowe Postępów Nauk Rolniczych*, z. 335, 1988; 12. Schlegel W., Becher M., Heinze A.: *Tierzucht* 2, 1983; 13. Szostak B., Benkow B.: *Givotnowodni nauki* 5-8, 1999; 14. Walkiewicz A., Babicz M., Kasprzyk A., Kamyk P.: *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, sectio EE, Lublin* 1999; 15. Webel S., Dziuk P.: *J. Animal Sci.* 5, 1974.

Zakład Deratyzacji „SZCZUROŁAP”

Wiesław i Jarosław Dobrzeńscy
 ul. Graniczna 10
 87-100 Toruń
 tel. (0-56) 655-21-41
 lub 654-65-47

Wyniszczam całkowicie bytujące i dochodzące szczury, z gwarancją. Fermy, mieszalnie pasz, zakłady rolne, magazyny, bezpieczeństwo 100%.
 Metodę przedstawiłem w filmie „Szczurołap”.
 Dla zainteresowanych wdrażamy HACCP.